

Vasile Alecsandri (IULIE 2023)

Vasile Alecsandri a fost un poet, dramaturg, folclorist, om politic, ministru, diplomat, academician român, membru fondator al Academiei Române, creator al teatrului românesc și a literaturii dramatice în România, personalitate marcantă a Moldovei și apoi a României de-a lungul întregului secol al XIX-lea.

Vasile Alecsandri s-a născut la 21 iulie 1821 și a fost fiul medelnicerului Vasile Alecsandri și al Elenei Cozoni. Părinții sunt oameni cu stare, și-i vor asigura o creștere aleasă, poetul învățând mai întâi cu dascalul maramureșan Gherman Vida, apoi în pensionul francezului Cuenim. După unii cercetători, anul nașterii ar putea fi 1821, 1819 sau chiar 1818. Locul nașterii sale este incert, deoarece nașterea s-a petrecut în timpul refugiului familiei Alecsandri în munți din calea armatei lui Alexandru Ipsilanti. Se considera ca s-a născut undeva pe raza județului Bacău. Și-a petrecut copilăria la Iași și la Mircești, unde tatal său avea o moșie și unde a revenit pe întreaga durată a vieții sale să-și găsească liniștea.

A studiat în casa parintească cu calugarul maramureșean Gherman Vida și la pensionul francez al lui Cușnim, apoi, între 1834 și 1839, la Paris, unde se consacră mai ales literaturii, după câteva încercări nereușite în domeniul medicinei, în cel juridic și cel ingineresc. După înapoierea în Moldova, participă la toate inițiativele tovarășilor săi de generație: director al Teatrului din Iași împreună cu C. Negruzzi și M. Kogalniceanu. A luat parte la mișcarea revoluționară de la 1848 din Moldova, redactând unul din documentele ei programatice și a petrecut un an de exil în Franța. Întors în țară, ia parte la luptele pentru Unirea Principatelor Moldova și Muntenia, se numără printre devotații lui Al. I. Cuza și e trimis de acesta în Franța, Italia și Anglia, pentru a determina marile puteri să recunoască faptul dublei sale alegeri.

Debutul literar se realizeaza cu **nuvela Buchetiera de la Florenta**, care apare în revista "Dacia literara " din mai-iunie 1840. Dupa întoarcerea în tară ocupa funcții însemnate în sfera culturii și a politicii (conduce un timp Teatrul National din Iași, organizează și conduce reviste, după Unire este ministru de externe si diplomat itinerant), de numele lui fiind legate toate evenimentele importante ale mijlocului de secol XIX: Revoluția română de la 1848, Unirea Principatelor s.a. Are încercari in limba franceză; în limba română se ilustrează prin creații rezistente in toate genurile literare, chiar și în domeniul filologic.

Când Alecsandri ajungea, în 1840, la conducerea Teatrului Național din Iași, dramaturgia autohtonă se afla, în pofida unor meritorii încercări, într-un stadiu de început. Constatând penuria de piese originale, el își pune în gând să creeze anume un repertoriu românesc. Demersul său e, mai întâi, de ordin cultural. Spiritual, cu o căutătură ageră și mai degrabă indulgentă, Alecsandri își scrutează epoca, atât de plină de contraste, cu amuzament, dar și cu luare-aminte. Se desfășoară, în comediile lui, o panoramă diversă, moravuri și năravuri fel de fel, cu apariții de toată nostimada. Apar, astfel, ișlicari ruginiți și filfizoni nu tocmai coți la minte, cu ambetări cosmopolite (**Iorgu de la Sadagura sau Nepotu-i salba dracului**), ciocoi (Lipicescu, din Boieri și ciocoi), latiniști pedanți (Galuscus, din Rusaliile în satul lui Cremine), băbătii fandosite, împopoțonate și sulemenite, dominate de instinctul parvenirii (Gahița Rozmarinovici, din Iorgu de la Sadagura, Cucoana Chirița.

Vasile Alecsandri a fost unul dintre fruntașii Revoluției de la 1848. Mișcarea revoluționară din Moldova a avut un caracter pașnic (fiind denumită in epoca "revolta poeților"). La 27 martie 1848, la o intrunire a tinerilor revoluționari moldoveni care a avut loc la hotelul Petersburg din Iași, a fost adoptată o petiție în 16 puncte adresată domnitorului Mihail Sturdza, petiție redactata de catre Vasile Alecsandri.

La 18 ianuarie 1844 are loc premiera piesei Iorgu de la Sadagura, primită de public cu deosebita caldura. Împreuna cu Mihail Kogalniceanu si Ion Ghica, scriitorul se afla in fruntea revistei Propășirea. Aici sunt publicate o parte a doinelor sale, nuvelele **O primblare la munti si Istoria unui galben**.

La 22 August 1890 Vasile Alecsandri se stinge din viață la Mircesti. Este înmormantat la 26 august în grădina casei, dăruită în 1914 Academiei, de catre sotia poetului. Deasupra mormantului a fost ridicat un mausoleu din initiativa Academiei, în 1928. întreg ansamblul a devenit muzeu memorial.

Prin activitatea sa foarte vastă, acoperind întregul spațiu de exprimare literar, Alecsandri este "capul de pod" al literelor românești de la mijlocul secolului al XIX-lea, cel mai de seamă creator de până la Eminescu. El îl continuă pe Asachi în calitate de întemeietor, fixează în literatura noastră noi specii literare, se apropie de literatura populară pe care o impune, consfințind curentul epocii, atenției creatorilor și cultivatorilor de limbă. În poezie se manifestă bipolar, mânuind cu aceeași ușurință diapazonul clasic cât și cel romantic. Vastitatea operei sale, realizată într-o jumătate de secol, sugerează în același timp și varietatea ariei tematice încorporate în ea: lirica erotică, patriotică, de inspirație folclorică sau peisagistă, epica în versuri de varii dimensiuni, de la cântec la poem epic, de la legenda versificată la balada haiducească. Toate aceste manifestări poetice nu mai fac necesară, aproape, încercarea de apropiere a poetului de estetica clasică sau cea romantică; criticul literar Pompiliu Constantinescu afirmă de altfel că "Alecsandri nu aparține nici tipului romantic, nici tipului clasic; el este mai curând un tip autohton, de simțire idilică și grațioasă, de lirism senin și ușor, de o anumită contemplativitate etnică, încadrată și în limitele temperamentale ale scriitorului și între condițiile fizice și sufletești ale unui peisaj".

